د ازمېښت دولۍ

Ketabton.com

لیکوال: اجمل اتمک یوسفزی

1387 لرم، پېښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې:

||||||||||||||||||||||||||||||

کتاب نوم: د ازمېښت ډولۍ

لیکوال: اجمل اټك یوسفزی

د کمپیوټر چارې: ذبیح الله "وردګ"

خپرندونه ټولنه: خښي کولتوي - ټولنه

چاپځی: پېښور

شمېر: 500 ټوکه

نېټه: 1378 لړم

د بیا خپریدا واك یې له نوموړې ټولنې سره خوندي دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالـــۍ!

هغو مېندو ته چې د زمريو په څېر اتل بچي يې زېږولي او هغو پاك لمنو پښتنو پېغلو ته چې :

چا يې پلو ليدلی نه و

اوس د جمرود په غاښي ځي سرتور سرونه

ستا د مزاج علاج په طب او فلسفه کې نشته

که د کامې شي، د بلخ نه ابن سينا به څه کړم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستغ شمشاد او د تنېاکو پنېي

دا د عالم، شاعر او قلموال اروابناد شهید محمد موسی شفیق د قلم د ځیګر وینه ده. چې له \"پېغامه\" يې څڅېدلې او ما د خپلو دغو يو څو کرښو د توريو لپاره ځکه بنسټ کړه، چې شهيد شفيق پکې د شاعرانه تعلی پرځای ځانګړې سيمې ته له نه انتساب او تړاو سره سره يې يوه سيمه ييزه يا کامه واله تعلی کړې ده شفيق شهيد وايي :

دا خو لا حکيم او نباض ابن سينا د بلخ و که د هغې کامې هم شي، چې د مراد علي صاحبزاده، علامه غلام نبي کاموي، مولوي محمد ابراهيم کاموي، مولينا خادم (د کامې د يونان اپلاتون) او ... نورو پوهانو، روحانيونو، قلموالو او شاعرانو زانګو راغلې ده، (زما محبوبې!) هم به دې ځوك د دې تنکي او نازك مزاج درملنه ونه کړای شي .

خبره تړوله د کامې راغله او پر ما باندې د ليك پور هم د داسې يوه کامه وال دی، چې کاشکې يا دی کامه وال نه وای او يا د کامې ورېښمينې ورېمې زما زانګو نه وای؛ نو د دغه تنکي کامه وال قلموال پرتنسته او بوده به مې ښه په ارت مټ او د نقاد د تقدد جراحۍ له انديښنې پرته د خپل رنځړي قلم د ځېښلې وينې رنګ وچ کړی وای، خو هغه وای چې توکل نر دی او انديښنه ښځه .

او دهغه چا په باب د قلم نيلي ته پونده ورکوم، چې د خپلې هغې بدمرغه او سياست ځپلې ټولنې يو استازی قلموال دی، چې د قلم، کتاب، ادب او فرهنګ مخ پکې د سياستونو دوه لسيزو ځپېړو داسې سور اړولی، چې شين هم شو، خو مخسوری نه شو او پرله پسې او ناستومانه فرهنګي تنده او لېوالتيا يې دا انځور وي. چې لکه د همدغه کلتوري ناخوالو درملنې ته چې سرپر زنګانه وي. چې زه يې په دې منګ کې د ادبي پرمخيون په لوبغالي کې دومره ګړندۍ وده يوازې له خپلې ژبې او فرهنګ سره د لېونۍ او سپېلنۍ مينې له برکته بولم او وراشه (دليل) يې هغه راوړم چې اروابناد پوهاند رشتين چې د کوربه توب پر وخت په جلال کوټ کې يوه هندوستاني پښتوپال (پرګومان) \"منوهرسنګ بترا\" ته ويلي وو .

"\مونږ چې ستا دومره درناوی کوو، دا د پښتو له برکته دی، ګنېګ جلال کوټ له هندوانو ډك دی."\

احمل يوسفزی له پښتو سره سياسي مينه په وينه کې راوړې او د چا خبره په ميراث کې ورته پاتې ده، خو د پښتو ادبي فرهنګي پېريان پرې د مولينا خادم او شهيد شفيق، د کامې له \"فاقه\" راغلي دي .

اجمل يوسفزی په لږ مهال کې د ادبي هڅو د يون (سفر) ستوماني د طالبي چارواکۍ په پړاو کې وايسته، يعنې وده يې د ادب له کاله پيل شوه او د نامه او شهرت سر يې د طالبانو د باور له ګرېوانه راووت، چګې په دواړو برخو کې پرې زمونږ باور دی، چې خپله لار به نه ورکوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته چې تاسې زما کومې ګډې وډې پر کوم اثر لولئ، دا د هغه د لومړني اثر په توګه د ده د زېږني (ایجادي) ادب د امېل یو څو لاړونه دي، چې خپلو لوستوالو ته یې د لنډو کیسو په تار پیلي دي، ښې دي که بدې، زه پرې د خپلې څېړنې خوندیتوب بل وخت ته پرېږدم، چې دا ډېرې نازکې ښکارې، خدای مه کړه له نور مزله پاتې نه شي .

د پښتو ادب او پښتني کلتور د ښکلا او ښېرازۍ لپاره د همدغې یو اجمل ښوال د ناستوماني او روغمنۍ په هیله .

محمد آصف صمیم

1378-8-17

بخشي پُل، پېښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاضل سره ډولۍ

ايکي جان اکا چې زمونږ په کلي کې تر ټولو پخوانی اوسېدونکی و د پلار تر مرگ را وروسته يې د خپل کور مشري کوله. له يوې خوا د غريبۍ او له بلې خوا د يتيمۍ او بې کسۍ سخت ژوند داسې ځپلې و چې په ځوانه ځوانی کې د يو بوډا او کمزوري سپين ږيري په څېر ښکارېده. ايکي جان اکا واده کړی و خو د خدای(ج) داسې پېرزوينه وه چې ټولې لونې يې د ده په برخه کړې وې ايکي جان اکا له لونو سره سره د زوی پلارولي ته هم ډېر لېوال و ځکه چې د خپل سترې ستومانه ژوند راحت يې د زوی په متو کې ليده، د همدې هيلې د ترسره کېدو لپاره يې له دود سره سم خپله لور د ينگر ماما زوی ته ورکړه او په بدله کې يې د ينگر ماما لور ځان ته په نکاح کړه، تر واده وروسته خدای(ج) د سپين ږېري ايکي جان اکا هيله تر سره کړه او په پرله پسې توگه يې زامن ورکړل د سپين ږيري اکا په شونډو ځوانه موسکا نڅېده او په تندي کې يې خوښيو چورلکونه او څرکونه وهل، د ايکي جان اکا د نېکو او ښو اخلاقو له مخې چې له کليوالو سره به يې کول د خدای)ج) پدې ورکړې ټول کليوال خوشحاله ښکارېدل، د خوښيو شېبې وې د کليوالو په شونډو لا موسکاوې خورې وې چې په نا ببره توگه کمونستانو زمونږ په پاکه خاوره خپلې منگولې ښخې کړې او د واگو پر تخت کښېناستل له ناستې سره سم يې زمونږ په بېوزلو هېوادوالو وهل، ټکول، وژل، ژوندي خښول، بې پته کول پيل کړل او حتی له مسلمانانو نه يې په ژوندوني د نوکانو او وېښتانو ويستل پدې نامه پيل کړل چې مسلمانان گوندې د پرنگيانو غلامان دي او برسېره پر دې يې په رنگ رنگ نورو نادودو هم لاسونه پورې کړل زمونږ مېړنی ولس چې تل يې د ښکېلاك او زبېښاك دنکې مانی ورړنگې کړي يو ځل بيا د لوی خدای(ځ) د قربانۍ په ازموينه کې ورپرېوت .

ډېرو د دغې ړولهي ازموينې د بريو په هيله د خپلې خوږې خاورې پرېښودو ته زړونه ښه کړل د خپل ژوند ټول شته او پانگه يې د خدای(ج) د رضا لپاره پرېښودل او د پيغمبري(ص) سنت (هجرت) لار يې ونيوه، د دې مېړني ولس ډېر بچي د لار په اوږدو کې د سيندونو، غرونو، دښتو او گړنگونو قرباني شول .

ايکي جان اکا چې د همدې مېړني ولس يو سپېڅلی بچی و هغه هم د خپلو پاکو احساساتو له کبله مهاجر شو. له ډېرو کړاونو، شوگيرو، لوږو تندو او در به دريو نه وروسته خدای(ج) پرې ورحمېده او په يوه کمپ کې د يوه ټوټه ځای او خېمې خاوند شو. يکي جان اکا په سپينه ږېره په نا اشنا او نابلده ملك کې د نفقې د پيدا کولو په خاطر متې راونغاړلې او د مسافرت د ترخو شپو ورځو د سباکولو په منظور يې هر راز مزدورۍ ته ملا وتړله. کله به يو ځای او کله به بل ځای په مزدورۍ پسې ورك و کله به يې په سپينه ږيره ډېر درانه، درانه کارونه هم کول او کله به داسې وخت هم و چې ورځ مزدوري په پيدا نه شوه به لوږه به يې شپې تېرولې په يکي جان اکا هغه ترخې شپې، ورځې ترېدې چې خدای(ج) يې وړوکی زوی را ځوان کړ. د اکا دغه مشر زوی چې فاضل نومېده داسې يو ناړامه او زړور ځوان و چې په همزولو کې يې سيال نه و د خدای(ج) له کړونه ځار شم له ورکوټوالي يې د هغه په رگونو او زړه کې د جهاد مينه ورځای کړې وه فاضل تر هر څه د مخه جهاد خپله دنده گڼله او همدا و چې له زلميتوب سره سم يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان د خپلو هغو ورونو څنګ ته ورورسولو چې په کامه کې د تاوده سنګرونو ساتونکي وو. فاضل چې د جهاد خوند څکلی و داسې يې بې سده کړی و چې خپل واړه ورونه، مور او اّن خپل سپين ږيری پلار يې هم هېر کړ په مياشتو، مياشتو به په سنګر کې پروت و له ډېرو ځوابونو او ليکونو وروسته به کله نا کله اړ شو د مور، پلار د ليدلو لپاره به کور ته په داسې بېړه راستنېده، چې د لږ مهال له تېرېدو وروسته به بيا له مور او پلار نه په پټه د سنګر پر لوري ستنېده .

خو له دې ټولو ستونزو سره سره د فاضل مور، پلار پدې خوش وو، چې زوی يې د خدای(ج) تعالی سپاهي دی او د اسلام له دشمنانو سره په حقه جګړه او مقابله کوي .

يکي جان اکا د خپل پېداېښت راهيسې غمونو ځپلی و، د خپلې غم ځپلې کورنۍ د خوشحالتيا په خاطر يې فاضل ته کوژدن وکړه او خپل ټپي، ټپي زړه يې د دغو خوښيو په مرهمو جوړ کړ، ايکي جان اکا د خپلې پوره خوښۍ او راحت په خاطر د واده نېټه هم رالنډه کړه، د سودا په رانيولو يې لاس پورې کړ، اکا د فاضل او نورو دوستانو په مرسته سواد پوره کړه، خو فاضل ته خپلې هغې لېونۍ مينې چې په رګو کې يې ګرځېده د واده ټاکلې نېټې تر رارسېدو پورې په کور کښېناستلو اجازه ورنه کړه او دېخوا په شان يو ځل بيا د لنډې مودې په نيت د شين زمري په څېر د کامې په لورې لاړ پدې کې د الهي ذات پوره حکمت و. د فاضل واده ورته منظور نه و شپين ږيری اکا يو ځل بيا خدای(ج) په خپل ازمېښت کې واچوه. دا ځل بيا فاضل د خپل عادت له مخې له ډېرې زړورتيا نه کار واخيست پر کمونستانو يې بريد وکړ او پر کمونستي مورچل د نېغ ختو په هڅه کې و چې بې رحمو کمونستانو دغه شازلمی د

حنظله (رض) په څېر د غلبېل غونډې سوری سوری پر ځمکه راګوزار کړ او دشهادت وياړ يې ور به برخه کړ. د دغه ځلانده لمر په پرېوتو پر ټولې جبهې او چاپېريال د غم ماښام را خپور شو مجاهدينو دغه په وينو لمبېدلی او د خدای نازنين شازلمی په کټ کې واچوه او د اوښکو په څڅوب يې تر کوره بدرګه کړ. د واده په جوړ شوي مجلس يې د چمبو او سندرو پر ځای د غم او ژړا تندر را پرېوت. دهغه ځوان د غم تندر چې مور، پلار او خپلوان يې د سرې جنازې پر ځای د سرې ډولۍ په تمه وو د هغه شازلمي غم چې مور او پلار يې د سلګيو او ژړاوو پر ځای د چمبو اوازونو او سندرو ته غوږ په اّواز وو .

د دغې پېښې په ليدو سره بې کسي او بې وسي صابر او سلمان سپين ږيري اکا يو څو د غم مرې، مرې ترمې اوښکې تويې کړې او بيا يې په خوښۍ د خدای(ج) شکر پر ځای کړ. د واده لګښت يې په خپل ځوانيمرګ زوی پسې د خدای(ج) د رضا لپاره خيرات کړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثواب اکا ارمان

ثواب ګل کاکا له ډېرو خوارۍ او غریبۍ او په تېر عمر له ډېرو کړاوونو او ستونزو نه وروسته په دې بریالی شو چې له یوې بې کسې او په پښو شلې ښځې سره نکاح وکړي. دوی په خپلو منځو کې داسې خوږه مینه کوله چې سیال یې نه و د کلي ټول خلك د دوی دې بې کچه خوږې مینې او محبت ته ګوته په غاښ وو کرونده ګرو ته به یې ښځو کروندو ته ناري او ډوډۍ وروړلې ثواب ګل کاکا به په دغو وختونو کې پخپله کور ته راتلو او په کور کې به یې سبناری کولو له ډېرې مودې وروسته خالق تعالی دوی ته یو زوی ورکړ. ثواب ګل کاکا او ښځې به یې د خپل ماشوم زوی پالنه په ډېره مینه کوله او د خپلې برکې اچۍ غواشیدې، مستې، پیروي او کوچ به یې پرې خوړل. د وخت په تېرېدو سره خان هم غټکی شو، پلار به یې کله ناکله په غوایانو پسې کاوه او د کولبې جلب به یې ورکوه خان ورځ په ورځ مخ په ځوانېدو. د مور او پلار د ارمانونو همدا یو ډکی و ثواب ګل کاکا چې له مودو راهیسې پدې هوس کې و چې کله به یې زوی زلمی کیږي چې واده کوژده ورته وکړي. که څه هم خان لا پوره زلمی نه و خو ثواب ګل کاکا غوښتل چې د ینګور او لمسو خاوند شي. له خپلې شلې ښځې سره یې سلامشورې کولې چې د خان لپاره د خپل ګاوندي په لور (ښاپېرۍ) چې د خان هم خوښې ده جرګه وکړي یوه ورځ ثواب ګل کاکا له موقع نه ګټه پورته کړه او خپل ګاوندي ته یې په جومات کې د لمانځه له ادا کولو وروسته کله چې خلك ټول خواره شول رایاده کړ، له اسلم نه یې د خان او ښاپېرۍ د ګډ ژوند غوښتنه وکړه له لږ ځنډ وروسته یې وویل خبره خودې ښه ده خان ډېر کاریګر او ښه هلك دی خدای(ج) شته زما هم خوښیږي او رضا مې ده خو مطلب دا چې تا ته خو ښه جوته ده هر څوك چې ماته د پښتو په حساب زما له تربورانو نه زیات ولور راکړي کوم چې هغوی په خپلو لوڼو اخیستی دی بس لور مې د هماغه ده او ته خو زمونږ خپل سړی یې که دغه شرط پوره کولی شې زما رضا ده خو ثواب خانه تا سره چېرته دومره وس شته او که وي دغه تور توتان له تاقربان.

ثواب ګل کاکا کور ته راغی خان او د هغې مور ته یې ټوله کیسه وکړه خان وویل پلار جانه ښه ده ته خپله کرونده سنبالوه زه به لاړ شم او په ښار کې به چېرته نوکري پیدا کړم څه به داشي څه به هغه بیا که د خدای(ج) رضا وي کار به راجوړ کړو خان چې کله مسافري هم نه وه کړې او نه یې څوك پېژندل یو دوه اونۍ یې په جوماتو کې او نورې ورځې یې په یوه او بل ځای کې تېرې کړې، له ډېرو کړاونو وروسته د خپل یو کلیول په مرسته په یوه روغتون کې د څوکېدارۍ په دنده وګمارل شو پلار به یې وخت ناوخته پوښتنه کوله ډېره موده تېره شوه یو څه پېسې یې په ډېرې سختې لږمون خوړینۍ او بې خوبیو لاس ته راوړې، کلي ته راغی مور یې له یوې خوا ډېره خوشحاله او له بل پلوه دا چې د زوی رنګ یې ژېړ او د مخ هډوکي یې وچ وچ راوتلي، چاودلې شونډې او د خوارې څېرې په لیدو سره یې ډېره خواشینې او ژړغونې ښکارېده ورځ یې په پوښتنو پیګنو، ژړا او موسکا تېره شوه، شپه راغله د ثواب ګل کاکا او ښځې یې هېڅ وار نه کېده او غوښتل یې چې د ستي د اسلم اکا کور ته له یو څو سپینږیرو سره ولاړ شي ولور معلوم کړي او دسمال راوړي خو له ډېرې بیړې او تلوار سره سره یې پدې سلا راغله چې سبا ته که خدای(ج) خیر کړ د مازیګر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له لمانځه وروسته به ثواب ګل کاکا د سپین ږیرو سره د اسلم اکا کرو ته ولاړ شي او د سپین ږیرو له خبرو اترو او جرګو وروسته به ترې دسمال راواخلي .

خان چې سترې شوی و په وخت خپل کټ ته وخوت له یوې شېبې چرتونو او خیالونو وروسته یې سترګې خوږې شوې او خوب پرې غلبه وکړه له ډېرې خوښۍ او هیجانۍ نه ګهیځ وختي ثواب ګل کاکا او ماندینه یې له ډیرو اُمیدونو او هیلو سره یو ځای راپاڅېدل په ډېره مینه د یوه دسترخوان په څندو کې راټول او د چای په څښکلو یې پیل وکړ خان لا پیالې ته شونډې نه وې نږدې کړې چې په کلي کې د ټوپکو ډزې شوې. دوی هم په ډېره بیړه له کوره رابهر شول چې وګوري څه پېښه ده، ثواب ګل کاکا د سپین ږیرو سره له روغبړ نه وروسته پوښتنه وکړه خدای(ج) دې خیر کړي څه پېښه ده؟ یو ډزې کوونکي ځوان غږ کړ د اسلم اکا کور نه مو دسمال واخیست خپله لور یې زما ورور عجب ګل ته ورکړه، د همدې غږ په اورېدو سره د خان سره په چورلېدو شو پر ځمکه راپرېوت او تندی یې په خنډینه ډېره ولګېد، حال یې بل شان شو د تن جامې یې څېرې او یو غږ به یې له خولې پورته کېده چې ای وروره ای وروره او بالاخره هغه نازولې شازلمی لېونی به بیا د کلي ماشومانو په ډبرو او لوټو ویشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونډې واده

له څو ورځو راهيسې هلته جرګې او مرکې روانې وې ډله ډله سپين ږيري به کېناستل پاڅېدل او کله به د زلمي سپين سرې مور هم تله راتله ، خو خبرو څه پايله نه ورکوله، کله به يې ورته يوه پلمه او کله بله کوله د زلمي پلار هم په خپل قام کې هېڅ داسې څوك پرېښنبودل چې يوځل يې د مرکچي په توګه د هغوی کور ته نه وي بيولي احمد کاکا خپله همدا يوه خبره بيابيا هرې جرګې او ډلې ته کوله چې مونږ هم د ناوې غوښتونکي يو خو د زلمي پلار دا نه منله ويل يې چې زما لور ستاسې حيا او ناوې ده خو لا وړه ده سږ کال مونږ ته واده راکړئ او کال ته که د خيره ژوندي وو تاسې خپل واده وکړئ ځکه چې ملالۍ لا وړه ده خو بالاخره وروسته له ډېرو جرګو، شرطونو او د سپين ږېرو د ضمانتونو احمد کاکا دې ته راضګي کړ چې واده ورکړي د زلمي په کورنۍ بې وخته اختر شو، سم د ستي يې د سودا په رانيولو پيل وکړ خورنې او نږدې خپلوان يې له پرېکون نه څو ورځې مخکې راوغوښتل په دېرو، حجرو کې د منګيو او ربابونو اوازونه پورته شول اتڼونه پيل شول د کور نه هم د چمبو اوازونه راتلل په کلي کې د ماشومانو ميلې او شور ماشور شو او خدای د دوکاندار بابا د سودا د خرڅلاو لپاره د ماشومانو قافلې را ماتې کړې د جمعې ورځ د نکاح ورځ وټاکل شوه چې په دغه وخت کې زلمی له خپلو ملګرو سره د جهاد سنګر ته تللی و ماما يې سم د لاسه جبهې ته ليك واستوه او ليکلي يې وو چې زلمی دې تر پنجشنبې حتمي ځان کور ته راورسوي چې د جمعې ورځ د ډولۍ ورځ ده به همدغه شپه چې لا ليك نه و رسېدلی د روسانو ډېره لويه قوه راغله مجاهدينو ورباندې د تکبيرنو په شور او زوږ او په ښه مېړانه غزا پيل کړه. مجاهدين چې ټول 21 تنه وو د خدای پاك په مينه مست او داسې بېخوده وو چې د مرګ او ژوند خو ورسره هېڅ خيال نه و. مازيګر جګړه پيل شوه تر چرګ بانګه جګړه ورو، رو سړه شوه او تر سهاره قوه درې ورې شوه، کوم ټانګ نيم چې روغ پاتې و ايله په تېښته برياڵي شول له ډېرو ټانکونو نه لوګې پورته کېدل په هر ځای کې روسان په وينو کې

لت پت مړه پراته وو. درې تنه ټپي شوي روسان ژوندي ونيول شول او پاتې نور په تېښته تښتېدلي وو، خو الوتکو لا د باران په څېر بمونه اورول. مجاهدينو له خپلو سنګرونو نه د ميدان په لوري د زمريو په شان رادانګلې او په نوراني مخونو کې يې خوښۍ او خوشالۍ موجونه وهل او د يرغلګرو پر کالبوتو او جسدونو ګرځېدل د خوښيو زوږ او تکبيرونه وو يو بل ته يې مبارکۍ ورکولې. يو څه موده لا تېره نه وه چې د زمري تر غوږو زګيروي او ستمونه شول په ډېرې بېړې او هيبت سره يې د خور پر لورې وروځغاسته نورو مجاهدينو هم منډې کړې ګورې چې هلته سيلاني او نور ګلاب دواړه ټپيان پراته دي په دې وخت کې قومندان پوښتنه وکړه چې نور څوك خو زمونږ په ډله کې کم نه دي ناڅاپه د کوچې پام شو او سم د لاسه يې غږ کړ اخ زلمی نه ښکاري لکه چې شهيد شوی وي هلې ويې لټوی لږ وخت لا تېر نه و چې يو مجاهد چيغې کړې هلئ ای زر شئ راشئ زلمی دا دی. په همدې وخت کې د زلمي په خوله کې وروستۍ سلګۍ وه چې د قومندان تر زنګون يې ورسوله. مجاهدينو په کټ کې واچوه اود کور په لور يې جنازه روانه کړه، کله چې کلي ته نږدې شول له ورايه مجاهديو په دېرو کې د وګړيو ګڼه ګوڼه وليده مجاهديو فکر وکړ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کونډې کليوال د زلمي له شهادت څخه خبر شوي دي کلي ته چې لږ نور هم را نږدې شول د چمبو غږ يې تر غوږو شو په دغه وخت کې چې د زلمي پلار برکلي ته په نايي (ډم) پسې تللی و په پټيو کې راروان و ناڅاپه يې پردوی نظر شو په بيړه بيړه يې ځان د دوی خوا ته راورسوه او په بيړه يې پوښتنه وکړه چې دا شيهد څوك دی؟ له پوښتنې سره سم يو مجاهد چې دا يې نه پېژنده چې کونډې د زلمي پلار دی ويې ويل کاکا دا د شهيد زلمي جنازه ده! پلار يې د دې غږ د اورېدو سره سم له ولاړې نه پر ځمکه راولوېد نورو مجاهدينو چې دا يې پېژنده غږ يې کړ دا د زلمي پلار دی په دغه وخت کې د ديرې ناستو خلکو هم رامنډې کړې شهيد يې د ګاوندي کور ته يووړ د خيرات او قبر کار يې د کلي خلکو تر سره کړ، تر ډېره وخته د شهيد په کور کې ماتم جوړ و .... ورځې اونۍ او مياشتې په منځ کې تېرې شوې که څه هم د زلمي غم د هېرېدو نه و خو خدای(ج) انسان ته تسکين ورکوي، د زلمي کشرى ورور بريالى چې هغه خواره کی هم د هجرت تنګسو او ناخوالو زبېښلی و مدام به ناورغه و او د مور او پلار د اُميدونو يوازينی ډکی و .

دغه وخت چې ډېره موده په منځ کې وتې وه احمد کاکا د خپل زوی زېړ ګل د واده په هکله د زلمي د پلار پسې تلو راتلو مشرانو پرېکړه وکړ چې د زلمي کونډه دې د هغه ورور بريالي ته په نکاح شي. بالاخره د دواړو د ودونو پريکون وشو، د ډوليو د بدلولو ځای هم د جرګې مشرانو وټاکه. وروسته له اوږدې مودې يو ځل بيا د شهيد زلمي په کورنۍ کې خوشالي شوه له کوزې بانډې نه هم د چمبو اوازونه راتلل د پخوا په شان بيا په کلي کې د ماشومانو هاها شروع شوه. شپه تېره شوه سهار وختي مانځه مهال هر څوك خپل کار ته ودرېد. تر لمر څرك پورې آلوګان، غوښه او پياز پاك او باندې شول او وريجې هم باندې شوې، د لمر تر راپورته کېدو وروسته د مېلمنو راتګ پيل شو د کلي خلکو ديرې اوپاشي کړې وې اوپه ترتيب سره يې کټونه اچولي وو، بالښتونه په کې پراته وو د ډوډۍ پروګرام په ښه شان سره پيل شو او کليوالو ټول مېلمانه په قدر او عزت سره وپالل، ټاکلی وخت چې رانږدې شو د ولس خلکو شاوو (زوم) او ډولۍ راوويسته، پښتنو زلمو هم خپلې ټوپکې او له کارتوسو ډکې کردنۍ تر ملا وو وتړلې او په اتڼونو شور او زوږ سره کله له شاوونه مخکې او کله وروسته د ټاکلي ځای په لور له خپلې ډولی سره روان شول، په همدې هاّ هاّ کې دوی د ملك کا کا ژرندې ته نږدې شول، احمد کاکا دوی لږ پخوا ټاکلي ځای ته رارسېدلي وو. د دوی په ليدو سره جوخت يې د خوښيو په ډزو لاس پورې کړ، د بريالي ملګرو هم د پښتو دود له مخې د هغوی ډزې بردګه کړې په دغه وخت کې چې ګلاب د چرسو چلم څکولی و غرق نشه و او سترګې يې د خونکارانو په څېر سرې، سرې وې او په د ډزو يې پيل وکړ، په لاسونو کې يې د مه نه وه د تومانچې خوله ترې را ټيټه شوه، بريالی په سرولګېد او پر ځمکه راپرېوت .

جلالکوټ 1373 / 29 /مرغومی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازمیښت ډولۍ

وايې چې د يو ملك پاچا چېګ زامن يې نه درلودل او ډېرې لوڼې يې درلودې آوازه شوه، چې پاچا ناروغه شوی او دا يې د خپل خدای(ج) سره ژمنه وکړې، که ښه شو؛ نو خپله کشرۍ لور چې ډېره پرې ګرانه ده د نذارنې په توګه په يوه سره ډولۍ کې کښېنوي ناوې به يې کړي او په صحرا کې به يې ډولۍ کېږدي او هر څوك چې پرې راپېښ شو هغه ته به يې په نکاح کړي او د خپلې پاچاهۍ واګې به ورته وسپاري خلکو چې دا اوازه واورېده، ټول زاړه او ځوانان له کورونو څخه د صحرا په لوري د ډولۍ په لټه کې شول، پلار له زوی نه، زوی له پلار نه او ورور له وروره يو له بله په بيړه، بيړه د ډولۍ په لټه کې مخکې کېدل، شاړې او صحراوې د ميږو په څير له خلکو نه ډکې شوې لږ وخت لا تېر نه و چې ځينو له وريه سور شال\"سره بنارسۍ\" وليده منډې شوې، هر يو چې به مخکې شو نورو به ټينګ کړ او ځان په يې ترې مخکې کاوه نورو، چې دا ګڼه ګوڼه وليده، پوه شول، چې د ډولۍ ځای همدا دی، لنډه دا چې ټولو ډولۍ وليده، هېچا نه غوښتل چې بل ترې مخکې شي، په خپلو کې په جګړه شول، هېڅ يو ډولۍ ته نه شولنډېدای، يو چې به لنډ ورغی نورو به پرې توپ کړ، وهل، ټکول به يې وکړل او ټول به د يو بل له لاسه د مرګي ښکار شول. د ډولۍ په شاوخوا کې دومره ډېر شازلمي، زاړه او سپين ږيري ډولۍ ته د رسېدو په تمه ښکار شول، چې هېڅ اټکل يې نه کېده، ان تر دې نيږدې وهْ چې د ټول قام نارينه وګړي تباه شي خو پاچا چې دغه کار د خپل قام د ازمېښت لپاره کړی و دا يې نه ګڼله، چې ګوندې قام دې دومره بې اندازې د واګو او واك دومره تږی وي چې پلار دې زوی او ورور دې ورور قتل کړي .

خو پاچا بيا هم په وخت له ډېر قوت نه کار واخيست، لښکرې يې تيارې کړې او د ازمېښت هغه تشه ډولۍ يې په ډېرو مشکلاتو له ډاګه راپورته کړه او خلکو ته يې وښودل چې په ډولۍ کې هېڅ نه شته او د خپل قوم انصاف او ايماندري ورته په ډاګه جوته شوه .

1374زمری 4، لره پښتونخوا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځان قاتل

دخدای(ج) کړو ته ځينې وخت سړی حيران شي په رښتيا چې هر څه ورکړه راکړه د هغه (ج) په اختيار کې دي او که د همدې مهربانه پاچا رحم نه وای؛ نو د فيروز غوندې د غريب سړي زوی چېرته کولای شول چې په ليك او لوست برلاسی شي فيروز که څه هم د کونډې زوی و او له ورځنيو ستونزو سره لاس او گرېوان و خو له دې سره يې بيا هم ليك او لوست ته شا نه کړه او له ډېرو ستونزو او ناخوالو سره يې وکړای شول چې له ښوونځي نه په خورا لوړه درجه فارغ شي تر فراعت وروسته فيروز غوښتل چې لوړې زده کړې هم وکړي، خو د ورپېښو ستونزو له مخې يې ونه کړای شول چې دوام ورکړي له ډېرو منډو ترړو عريضو او ستومانيو وروسته په يوه اداره کې د مامور په توگه وگمارل شو، د فيروز رتبې ورځ په ورځ د هغه د ځانگړي استعداد او پوهې له مخې چې خدای پاك ورکړی و لوړېدې د فيروز غمونه او کړاوونه سپك شول او هم يې په تياره قسمت کې د خوشالۍ او خوښۍ لمر په پرقاشو او د شپو ورځو په تېرېدو يې ژوند هم په ښه کېدو شو .

او له خپلې يوې پېغلې همکاري سره يې خپل ژوند شريك کړ، دوی به هر سهار په ډېره مينه او خوښۍ سره يو ځای دفتر ته تلل، له رسمياتو وروسته به هم يو ځای کورته راستنېدل، تر ډوډۍ او استراحت وروسته به کله ناکله مېلو او بازار ته تلل پر فرش او ظرف سربېره يې داسې انتيك او مودرن شيان د کور د ښکلا لپاره هم اخيتي وو. چې حتی ډېر خلك ور سره نا اشنا وو او د ماشومانو د لوبو خو هېڅ داسې شی نه وپاتې چې هغه دې فيروز خپلو ورو ته نه وي اخيستي پر فيروز خپل ماشومان ډېر گران وو، دومره نازولي يې ساتل چې حتی هېڅکله يې چا ژړا نه وه اورېدلې. د فيروز د ټولو ښو عادتونو څخه يو ښه عادت دا و چې هغه له هېڅ کوم سياسي ټولگي سره تړښت نه درلود او تل به يې د نورو سوداگانو تر څنگ کتابونه هم اخيستل او لوستل به يې او بيا به يې د خپل کور په کتابتون کې ځای پرځای کول. د فيروز ژوند ښه جوړ شوی و د ځورېدلي زړه د اُميدونو غوټۍ يې په غوړېدو وې او له خپلو ماشومانو سره به يې په خندا او خوښۍ شپې ورځې تېرولې چې د ملك په وچه د خونړي انقلاب سېلاب بيا راپورته شو او يو ځل بيا يې د ډېرو بېوزلو او خوارانو هيلې تر خپتې لاندې کړې، د پنځه، شپږو رئيس جمهورانو پاچاهی شوه، بې امني او گډودي رامنځته شوه او په پوره اطمينان د ټوپك خاوندانو ته ملك ميدان شو او هر يو له خپل ټوپك نه په استفادې وهل، ټكول، وژل په دولتي او د خلكو په شخصي شتمنيو په پوره بېرحمۍ سره چور او تالان پيل کړ، په دغه تلان کې د ډېرو نورو بېوزلو په شان د فيروز کور هم بې پوښتنې پاتې نه شو او په پرله پسې توگه يې په رڼا ورځ کالي له کاله يوړل شول .

ما چې د هغه بې شمېره کتابونه او ښکلی کتابتون ليدلی و له مودو مودو لکه د مجنون په څېر د هغه د کتابونو د بيا ليدو او لوستو ليواله وم او د همدې لېونۍ مينې په هڅو نه بالاخره کابل ته ولاړم د فيروز ښکلی کتابتون زما زړه دومره تسخير کړی و چې تر ټولو لومړی د همدوی کور ته ولاړم، دروازه مې وروټکوله يو سړی راووت له سلام او روغبړ نه وروسته مې ترې په بيړه پوښتنه وکړه وروره! ښښنه غواړم دا خو د فيروز کور و ته يې پېژنې؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه موسکی شو او وې ویل: دومره ژر دې هېر کړم ته فلانی نه یې؟ زه خو دې پېژنم د همدې خبرې په اورېدو ما هم وپیژنده بیا ورغاړې وتم او لاسونه مې ترې چاپېر کړل خو دا هغه فیروز نه و چې پخوا ما لیدلی و اوس یې پر مخ غوښې پاتې نه وې رنگ یې سپېره و او شونډې یې د ډېرو کړاوونو او مصیبتونو له مخې تورې گرځېدلې وې، زه یې په داسې سپېره لیدو ډېر خواشینی او اریان دریان شوم خو هغه زما په لیدو ډېر خوښ او خوشاله و، سمدستي یې کور ته ننه یستم، په یوه کوټه کې یې یو شکېدلی او پیوند پیوند خیرن ټغر غوړېدلی و پرې کښیناستو خو زه ډېر حیران وم ځکه چې دا کوټه ما مخکې ترگ دې شپبو هم یوځل دوه لیدلې وه، سرې غالۍ، بالښتونه او سره ښکلي توشکونه پکې غوړېدلي وو او په چاپېره الماریو کې ډول ډول انتیك شیان په ښه ترتیب سره اېښودل شوي وو، زه خو د دغو صحنو په لیدو نور هم دردمن شوم هرڅومره چې مې فکر په بله اړوه نه اوښتو هېڅ صبر مې ونه شو زړه نازړه او په ډېر احتیاط سره مې ترې پوښتنه وکړه. فیروزه! هغه فرش ظرف او کتابونه څه شول؟ د هغه سترگو ته غټې اوښکې راغلې شونډې یې ورپېدې او په پړسیدلي ژړغوني آواز یې وویل: ډېر یې چور شول او څه چې پاتې وو هغه مې له ډېره مجبوریته او بدې ورځې د نفقې لپاره وخت په وخت وپلورل او له تا څه پرده ده دا دې اوس بیا په کور کې د خوړو څه نه شته له بلې خوا د یخنۍ موسم هم په رارسېدو دی حیران یم چې څه وکړم؟

څو ساعته مو د زړه خواله سره وکړه د هغه دا دردوونکی حالت زیاتي ما ته د زغم وړ نه و او د هغه په لیدو زما د زخمي زړه پرهرونه نور هم څېرېدل، غوښتل مې چې ترې ولاړ شم په وچ زور مې تروې ځان راخلاص کړ. د دغې ځوروونکي پېښې تر لیدو وروسته مې نور په کابل کې د شپې تېرولو وس پاتې نه شو له واره پېښور ته راستون شوم خو د هغه د ژړغوني آواز انگازې مې په غوږو کې وې او آرام یې راباندې حرام کړی په پېښور کې مې د خپلو ملگرو او دوستانو یو څه مرسته او کومك راغونډ کړ او له یو څو ورځې وروسته بیا په خورابیړه د کابل په لور روان شوم او د لارې په اوږدو کې مې یوه اندازه ضروري سودا هم له ځانه سره واخیسته، کابل ته ورسېدم په ټیکسي کې سپور او تر کوره ورسېدم، یودا مې د دروازې څنگ کې کېښوده او بیا مې دروازه وډبوله، لږه شېبه تېره شوه بیا مې وډبوله په دا ځل د گاونډي له کور نه یو تن راووت ما سمدلاسه ترې د فیروز پوښتنه وکړه خبره څه ده ژر شه وایه :

گڼ خلك نور هم راټول شول او یو تن راته داسې وویل تا ته به معلومه وه که نه چې فیروز خپل بچي ډېر نازولي ساتل او حتی په همدې سختو شرایطو کې یې هم په نازل پالل، د کور ټول اسباب یې خرڅ کړ خو کوچنیان یې وږي، تږي نه کړل اوس یې چې هر څه ختم شوي وو او په دې موجوده قحطۍ کې یې بل هېڅ مدرك هم نه درلود نو د خپل اولاد د لوږې او تندې د زغم نه ونن یې څلورمه ورځ ده چې ځان یې پخپله وژلی او له مرگ نه را وروسته یې اولاد او ښځه هم مونږ ونه لیدل خدایزده د دغه خونړي سیلاب څپو کوم خوا یوړل .

پېښور 1374 کب 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټه خبره

پرون څو زلمیو بیا بیا د ملك اكبر خان پوښتنه وكړه، د ورځې زاره په چاودېدو وه خو پوره تیاره لا خوره نه وه او د اسمان په لمن كې لمر لكه د ژمي نارنج پر تورو غرو باندې تګ ژېړ ښكارېدو د مرغیو سیلونه د چنارو پر لوري راسر وو او په دېرو كې د ډول، ډول اوازونو شور او زوږ و چې پر دغه لمونځ قضا وخت هماغه مخكیني مېلمانه بیا راغلل، موټر یې پر سړك ودراوه او د ملك صیب د كور ور یې ورو ورو وټكاوه، ملك د ګلانو للون كاوه، اخوا دېخوا یې وكتل كوم ماشوم یې تر سترګو رانغی، په خپله یې بسم الله كړه او د وره په لوري ولاړ، بهر یې له ولاړو زلمیو سره ښه په ورین تندي روغبړ وكړ، تر دې وروسته یو تن چې د كارتوسو ډكه غاړكی یې پر اوږې وه د لنډې شېبې له پاره له ملك صیب سره ګوښې وپسېده او بیا سم له واره موټر ته وختل، ملك حیران او شكمن شانتې ښكارېده؛ خو څه یې كړی وای. د دوی په وړاندې بې وسه و، پرتوله را یې ډېرې خبرې په زړه كې تېرې شوې، كله به یې ویل هسې نه چې زما جایداد او دولت ته یې كوم چل جوړ كړی وي، بیا به یې له ځانه سره ږلی سوچ وكړ او ویل به یې نه داسې خو نه ده، اوس خو هغه پخواني نیستمن هم له مونږ نه ډېر مال او دولت لري، تر لږ فكر وروسته یې بیا له ځانه سره وویل، لكه چې زما مشرۍ او ملكۍ ته یې چل ږلی كړی وي، تر لږ ځنډ وروسته یې په خپله دا پوښتنه هم ځواب كړه او ویل یې دا خو بېخي غلطه ده، نه نه داسې هم نه ده، اوس خو هر سړی ملك دی او د خپل مټ په زور پرېكړې كوي. پر ټوله لار یې له ځانه سره همدارنګه پوښتنې او ځوابونه اړول را اړول په فكرونو كې ډوب و، شېبه پر شېبه یې ډول، ډول اټكلونه كول، چې نوې جوړې شوې ودانۍ ته ورسېدل او سترګې یې له هغه چا سره مخامخ شوې، چې د دی لارې یې څارلې، ملك صیب چې تر څو له موټره را كوزېده، هغه د موټر څنګ ته رانږدې شو، له ملك سره یې په خوشالۍ او ورین تندي ستړي مشې وكړه او په ډېره پسته او خوږه ژبه یې د كور كلي احوال ترې وپوښته، په ورو ورو ګامونو یې له خلكو لږ وړاندې او ګوښې كړ او د خپلې غوښتنې په اړه یې د خبرې سر راواخیست. د ملك حواص ورو ورو خړېدل او روحیات یې هم ساعت پر ساعت خرابېدل، له ډېرې غوسې سور او شین شو، خو چې شا او خوا یې كتل او فكر یې كاوه هېڅ یې له لاسه پوره نه وو او قوماندان صیب به په ډېرې سپین سترګۍ خپلې خبرې بیا بیا راغبرګولې خو ملك ورته همدا یوه خبره كوله چې پوله، پټی، ملك مال او دولت هر څه چې غواړې در كولای یې شم، خو دا غوښتنه دې ناشونې ده .

خو هغه چې پر بچه ولاړ او د كشمیر ننداره یې كوله، د خپلې ځوانۍ په غرور مست و په سترګو كې یې حیا او شرم نه وپاتې او په خپلې غوښتنې یې بیا بیا ټینګار كاوه او بالاخره له پرېكړې نه مخكې یې ملك ته وویل. چې دا كار خو په زوره هم كولای شم، خو ستاسې د احترام په خاطر دا نن شپه تاسې ته مهلت او تردې وروسته یې په كور وسپاره، له ډېر غم او خپګان نه په لړه شېبه كې د ملك په رنګ كې ځمكه او اسمان بدلون راغلی و شونډو یې له هیبته تورې اوښتې او پترې یې نیولې وو او مخ یې هم لكه كور كمن ژېړ اوښتی و، میرمنه یې چې یوه هوښیاره ښځه وه، د ملك په لیدو له واره پوه شوه، چې څه خبره خو شته! له لږ صبر او استقامت وروسته یې له ملك څخه پوښتنه وكړه، څنګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوخته راغلې، خیر و چېرته تللی وې؟ له ما سره سودا وه، جومات ته مې ماشومان درلېږلي وو هلته هم نه وې، ملك لږه سا واخیسته او له ډېرو خبرو یې خوله ونیوه، یوازې همدومره یې وویل هغه زمونږ د فلاني نوکر زوی غوښتی وم، څه کار یې و او بیا نېغ په نېغه خپلې کوټې ته ولاړ، تر نیمې شپې یې نفلونه وکړل بیا یې قرآن شریف راواخیست، پر مصلې ناست او سبق یې وایه، چرګبانګ مهالې تر هغه چې رڼا یې لګېده ملك پر قرآن پړمخې پروت او پر وښکي یې نرۍ وینه را ماته شوې وه .

22غویی 75

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړه زړه

دا ملك د پښتنو دی، مونږ ټول پښتانه یو، زمونږ پلار نیکه پښتانه تېر شوي او د پیړیو راهیسې مونږ پښتانه یو د زمان کاکا په زړه او خیال کې به داخبرې گرځېدې او بیا چې به یې د خپل فکر نیلی په چم گاونډ او خپلو خپلوانو وځغلاوه ویل به یې چې ټولو گاونډیانو خپلې پېغلې خویندې او لونې واده کړي او چې له خپل ځان نه به یې خپلو مشرانو او کشرانو ورونو او خویندو ته پام شو چې هغوی هم خپلې پېغلې ودوي نو بیا به یې له ځان سره وویل :

رښتیا چې خور ولور د ساتلو شی نه دی گنې د امان کاکا پښتون ضمیر دا کله منله چې خور، لور چا ته ورکړي. ده لا د همدې مشورې سر لتاوه چې خور یې بیا راغله له ورانه په خندا وه او ویل یې لالا خپه کېږه مه دا ځل بیا مطلبي راغلم او تر هغې به ځم راځم چې دا شیروار وشکیږي. ښه راوکړې او خوله راته خوږه کړې لالا خلك پردو او نابلده خلکو ته خپل صفتونه کوي زه به درته د ځان څه صفت کوم تا ته هر څه معلوم دي مام پیجني او خوریا دیم د هغې پوهې ته خو هسې هم کلیوال هك پك گوته په غاښ دي او وایي چې د ویښې مور نه زوی تښتوي شکر له هر چا ښه دی پاکولته یې ویلې پاکولته یې دی داسې نه چې څوك به لور را نه کړي، هر سړی یې په منډه راکځ خو د زرو قدر په زرگر وي او بیا یې دا خبرې د ښې غوښې ښه شوروا وي. بده ښځه تنگه پنه ده. بده ښځه کړه پښتۍ ده ماته به شي خو سمه به نه شي، ژبه د زړه کنجي ده ژبه د عقل تله ده، سپوږمۍ له اولې شپې مالومیږي ښځه د پلار د کوره .... دا خبرې یې داسې په ترتیب وکړې تا به ویلې چې د ښځو په هلکه کوم علمي سیمینار ته خپله لیکلې مقاله لولي ما ته دا ټول نیك خویونه او اخلاق په خپلو وریرو کې ښکاري، زما مې خپلې وریرې په بل چا پېرزو نه دي ما ته خپلې وریرې گرانې دي، ما ته له هر چا ښکلې او ښایسته ښکاري ورك دې پردي شي خپل خو خپل وي، که پېر خس شي هم د مرید بس شي زما همدې سره پرده او گوزاره کېږي لالا! زه د پلار له کوره ځان نه شکوم خدایزده کومه ورځ نیمه به ژوندۍ یم او که نه؟ پرېږده چې دا د پلار کور مې نورم زما شي لکه اوبه چې په ډانگ نه بېلېږي دا بچې مو هم داسې نوك او وری شي، لالا کاشکې خور او لور په کور د ساتلو شي وی؟ هر چا به ساتلې دادادې خدای وبښي زه چې پرې څومره گرانه وم هومره یې په لرې او پردو خلکو کې گوزاره کړم، د ښځو برخې خوارې وي خپلو کورونو کې پردۍ وي، زه خو ستا خپله خور یم پردي چا ته خو یې درنه نه غواړم، هغه دې هم خپل خورى دی .

لالا زه خو هم پښتنه یم که په پښو مې وهې په سر به راځم او که پر سر مې وهې په پښو به راځم ما هغوی ته مه کموه او مه مې په نذرونو و زیارتونو سره کوه ما په دومره لویه دنیا کې ستالمن ونیوه تا ته مې ځولۍ وغوړوله تشه او بېنوا مې مه پرېږده سپین سرې له راتلو سره سمه د لالا سره پیتاوي ته په کټ کې کښیناسته او دا ټولې خبرې یې له سترې مشي وروسته په یوه سا وکړې سپین ږیري لالا ورته غوږ اېښی و ښه، هو، ښه یې ورته کول سر یې ښوراوه او ټالۍ یې وهلې او په خپلو سوچونو او فکرونو کې ډوب و هغه په دوه جالو کې گیر و، له وې خوا که پر خور مهربانه و، له بلې خوا په لور هم زهېرېده، سپین ږیری لالا فکرونوپه مخه کړ او په زړه کې به یې عجیبه خبرې اوښتې را اوښتې، زما لور خو لا پېلغه شوې هم نه ده د کلي خلك به څه وایي. وایي به چې پرې تنگ شوي ساتلای یې نه شوه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ يې نه شوه ورکولای ځکه يې خامه خو له وره جلۍ مېره ته ورکړه بيا به بل فکر ورغی خلك دې هر څه وايي اختر خو پټ مېره نه دی ما پسې به ځوك څه ووايي، ما خو ټول کليوال پېژني او بيا که کوم کس نيم پيدا هم شي نو سين خو د ... په خوله نه مرداريږي ځوك چې بل سپکئ، ځان سپکئ مونږ به د چا خولې ته کلپ اچوو؟ پردي چاته خو يې نه ورکوم نه پرې مال دولت اخلم رښتيا چې ښځه خو هسې هم پردی امانت وي اول اخر به يې کوم کس ته ورکوم او بيا دا خو مې خپله خور ده د يوې چرګې خلك يو او بيا يې سمدستي په لنډه شېبه کې بل فکر وجنګوه: او که غلې غوندې ښه ورته وکړم خو اوبه چې هر څومره پټې لاړې شي له ورايه ځرګندېږي او په تېره بيا د ورکړې راکړې خبره به په دې کلي کې څنګه پټه شي؟ دا خو اوښ په بده وهل دي لنډه دا چې لور يې ورکړه او څه موده وروسته واده هم شوه او خدای يو زوی هم ورکړ، خو د زوی پل ور پورې ښه نه شو د هلك خوشالي لا په کور کلي کې خپره وه چې له مسکونه خونړی توپان راوالوت او زمونږ په ملك کې د سرونو په فصلونو لو ګډ شو په رښتيا يې د نيمې ورځې حکومت د سلو کلونو کورونه ورانوي او پېغلې بې ځوکه کوي په تېره بيا پښتنې پېغلې چې تر قيامته پورې د مېره په نوم خپله ځواني خاورې کوي او سر سپينوي د دې خونړي سره توپان اولې څپې د همدې پېغلې اوربل ميرات کړ او د نورو لاس ته يې کښېنوله او د دې غريبې برخه لانوره هم ځکه خواره وه چې څو اوونۍ وروسته يې هغه رنځور غاړې کلك زوی هم په پلار پسې لاړ او د ژوند خوږ نعمت ته يې مخ ښه ووېله ورځې شپې پر کونډې خوارې تېرې دې شپږ اوه مياشتې وروسته يې خدای د ځواني مرګ مېره په وروستۍ نخښې خولۍ بيا ډکه کړه او د بل زوی مور شوه. دغه بې اسرې کونډه چې د عمر نولسم خزان يې لکه د شپېته کلنې زړې بوډۍ غوندې سرتك سپين او مخ يې هم له ډېرو کړاوو ګونځې ګونځې کړي و که څه هم په خپلو خپلوانو يې ډېر قدر و ټولو به يې زړه ساته او هر چا به يې زوی ناز وه، خو بيا هم انقلاب په زړه سورۍ کړې وه ډېر کلونه په منځ کې تېر شول يتيم هم زلموټکی شو، له اتلسو کالو وروسته کونډې خپل بکس پرانيست او د خپل واده د جامو په ليدو سره بې اختياره پر بکس پرېوته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکټر صیب

ډاکټر صیب په اونۍ کې یو، دوه ساعتونه په مونږ هم درلودل هغه به ټولګي ته تر راننوتو وروسته د معمول په څېر د یوه تن دوو نه د روغ جوړ پوښتنه کوله او شېبه وروسته به یې په ډېره ښه او خوږه لهجه درس پیل کړ، هغه په خارج کې دوکتورا اخیستې وه او په خپل مسلك کې په ځان غره و وخت ناوخته به یې د سبق په منځ منځ کې یوه نیمه ټوکه هم کوله که هغې به له موضوع سره اړیکې درلودې او که نه، په ټولګي کې به د ویلو وه او که نه خو ډاکټر سیب د خپلې خاصې لورینې له مخې د زده کوونکو د خندولو په خاطر ویله خو تر ټولو په زړه پورې د هغه د خارج کیسې وې، چې د کال تر پایه نه تمامېدې او د مثال په توګه په یې کارولې کله کله به دومره اوږدې او خوندورې هم شوې چې د سبق شېبې به په کې ختمې شوې او ټاکلې موضوع به له یوې اونۍ بلې اونۍ ته پاتې شوه. شاګرادن به د اړتیا پر وخت پرته له کوم بندیز او اجازې څخه له ټولګي وتل او راننوتل ډاکټر صیب د حاضرۍ پابند هم نه و خو کومه ورځ نیمه به یې چې په دویم لین کې لومړی څوکۍ تشه ولیده نو بیا به یې ضرور حاضري اخیسته او پر غیر حاضرو به یې ښه د زړه له کومې بخۍ کولې، خو له غوسې سره سره بیا هم ډاکټر صیب ډېر شفیق او حلیم مزاج درلود چې د شاګرد له ناورغۍ او تکلیف نه به خبر شو حاضري به یې سپینه پرېښوده خو لکه چې زما د څنګ ملګری نه و تر څو چې به یې ما عذر وایه نو د حاضرۍ په کوټه به یې بیا ورته ورته د غضب کرښې راکښلې وې زما ملګری ډېر هوښیار، با ادبه او حیا ناك و هغه د ډېرو نیکو اخلاقو خاوند و، تل به یې د استادانو احترام کاوه، ټول استادن او شاګردان ترې خوښ وو هغه په ټولګي ته تر راتلو د مخه نوی سبق له ځانه سره لوستی و په کوم ټکي چې به پوه شوی نه و د پنسل کرښه به یې ترې چاپېره کړې وه او د خپلو سبقونو تر څنګ به یې تل اضافي مطالعه هم کوله او له استادانو سره به یې ډېر ښه علمي بحثونه کول چې زه او زما غوندې ډېر شاګردان به د هغه علمي پوخ استدلال ته لاس تر زنې ناست وو .

زمونږ په ټولګي کې د ډاکټر صیب دې عمل ته د هېچا پام نه و یوازې زما ورته خدای پام کړی و او فکر به مې کاوه چې لامل یې پیدا کړم هغه به دځان پوهولو پر خاطر ډېرې په ځای معقولې او سمې پوښتنې کولې خو نه پوهېدم چې د هغه په غیابت کې ډاکټر صیب ولې ډېر خوشاله ښکارېده د شونډو پر سر به یې نرۍ موسکا وکړه او په ډېره رموزه کنایه کې به یې وویل: نن که خیر وي پوښتنې نه شته پروګرام به ورسووا\" حال دا چې د کال تر پایه د درسي کتاب پنځم مخ ته ونه رسیدو ما چې به د ډاکټر صیب په دغه مرموزه کنایه کې د خپل عقل منداټو هر څه ځرخاوه د همدې یوې توجیه کوچ به ترې راووتل او هغه دا ما به ویل چې ګني ډاکټر صیب په پوښتنه خپه کېږي تر دې فکري شاربنې وروسته به راته د خپل ملګري عیب په ګوته شو او هغه دا و چې هغه به په وړه خوله کله نا کله داسې پخه او ژوره پوښتنه وکړه چې د داکټر پر تندي به د لوړ علمیت سره سره بیا هم خولې را ماتې شوې، د ځواب تر پایه به یې څو څو ځلې شونډې پر ژبه لمدولې او د وینا په ترخ کې به یې په یوه ځانګړي رموز کې د عجز الفاظ له خولې راوتل زما ملګري چې به د ډاکټر صیب دا پرېشانه حال درك کړ رنګ به یې تك سور او بیا به په خپله پوښتنه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښېمانه ښکارېده اگر که ډاکټر صیب ډېر اندك رنجي هم و، په امتحان کې به يې سهي ځواب پدې غلط حسابوه چې تا (سين) ته درې غاښې نه دي ورکړي او يا د نوم پر ځای دې ولې (ضمير) کارولی دی او دا دې .... خو هغه چې به د ځواب ورکولو پر وخت د ډاکټر صیب وچې شونډې او ډډ اواز واورېد، نو د ډېرې حیا نه به يې د ډاکټر صیب له هرې خبرې وروسته ويل صحيح ده درسته ده پوه شوم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه سپږه په (22) لکه افغانۍ

د کوچني اختر لومړۍ او که دويمه ورځ وه. خدای مې دې غاړه نه بندوي د حاجي لالا سره يوازې د مبارکۍ په نيت د منتظم کاکا کور ته ولاړم، هلته ناستو ګڼو مېلمنو په ورځني سياست مجلس تود کړی و، هر يوه د سياسي خاطراتو ديوانونه پرانستي وو او د انقلابي نادودو يو يو نکل يې ترې کاوه که څه هم د ټولو مېلمنو کيسې نکلونه او ترخې خاطرې د ليکلو وړ وې خو ماته تر ټولو د مزاري ځوان ډاکټر نوري غمجنه کيسه بيخي عجيبه ښکاره شوه، چې ويل يې \"چندی قبل از مزارشريف قصدی سفر کابل کردم به همين نيت از خانه به سوی استاه کابل در مزار شريف در يك موتر فلانکوچ شيشتم و به سوی کابل روان شديم پس از سه چهار ساعت از پلخمری هم گذر کرديم نزديك همينچا از سوی تفنداران موتری ماتوقف شد، يکی از تفنهدارن مرا اشاره کرد و گفت اين جا بيا من هم موتر را ترك کرده زود نزديکش رفتم، گفت از کجا استی؟ گفتم از مزار شريف گفت بيا دورغ نه گو من تورا ميشناسم اوغان يی من به خاطر پاکی اين اتهام به قسم و قران خوردن پرداختم خلص اين که پس از بسيار قسم عذر و زاری او از صرحت لهجه ام يعقين کرد و دوباره به موتر برگشتم، به شخص همجوارم امد و گفت سوی انشتانم ببين، ميشناسی دردستم چيست؟ شخص همجوارم نا چار جواب داد بلی صيب اين شبش است؟ گفت می فهمی بچيم بی خرچ شديم اين را ميفروشم به گو چند ميخری؟ رفيقم هيچ نه گفت. پس از سکوت کمتر به لهجه دهشتناك گفت کر کونی، باه کی می گويم؟

پس شبش را دست به دست تسليمش کرد و گفت اين که تو از خود هستی خير است فقط دولك بتی؟!

چاره نه بود مجبور شد دولك افغانی را برايش حساب کد توفنهدار از موتر پاين شد و عاجل باز به موتر برگشت گفت وطن دار خفه نه شو امانت ام را بتی به اين قيمت نه می فروشم بسيار تاوانی می شوم اشبش دلير که از ايام کثير با تفنهدار کورسنه بود از موقع حساب کردن پول استفاده عظيمی کرده و فرارنموده بود از وحشت و دهشت اينها همه مسافرين خاموش و ازحرف گفتن حق عاجز بودند .

رفيقم ناچار بود و نه می فهميد که با اين تاجر بزرگ ملی چه نوع معامله کند؟ در همين مصيبت بود که تفنهدار باز صدا کرد، باکی گفتم من باتو سودا نه می کنم ينه پولترا بگی و امانتم را بتی؟!
ما و دېران اين سو و آّن سو می ديديم اگر اشپش غضب زده پيدا شود که باز گفت يا امانتم و يا بيست لك افغانی توانش را پتی و اگر نيست خونت را قرت ميکنم؟

تفنې را از سر شانه اش پاين کرد و مرميهاش را زير کرد. مسافرين وار خطا شدند از ترس و بيم به رفيقم شور و فغان کرد و گفتند هر چه که اينها می گويد درست است شما ملامت استيد مال و يا قيمت اش را تسليم کنيد. رفيقم چون جوان زيبا بود خاطر حيات جانش کمك کرديم و مبلغ مذکور را پرداختم .

1376سلواغه 20

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کینړ لاس

له ډېرې مودې راهیسې مې د کابل لیدل پر زړه ارمان و کله چې په خلکو په ښکلا یادوه ما به من من غوښې اخستې او ویل به مې خدایه شکر چې زمونږ د وطن ناوې هم دومره ښکلې ده، چې اغیارو ته هم په کې د خو ځای نه ښکاري او ستایې. په ښکاره که څه هم له ډېرې خوښۍ په جامو کې نه ځاییدم، خو د زړه وزرې به مې د پتنګ په څېر د مینې او عشق پر بلو ډېوو سوځېدې او د هوس هم دا یوه لمبه پرې تېرېده چې کابل ووینم او ذهن به مې د نالیدلي لیلا رنګارنګ ښکلي تصویرونه د سترګو په اینو کې انځورول او هره شپه به د خیال پر وزرو له مېوو نه په ډکو شنو باغونو، تازه چمنونو، تر شنو شنو ونو لاندې په پاکو او ارتو جادو کې د لوړو دنګو او

زړو وړونکیو ودانیو تر څنګ د داسې یو جنتي ښار په زړه کې ګرځېدم، چې له څلورو خوا وو سپینو او شنو لمنو غرونو په خپلې غېږېکې نیولې و د نسیم په خوږو نغمو به یې للو کاوه او هره شېبه یې پرې ګلورینې وږمې اورولې، له مانه به ځینې وخت په دغه نا اشنا خوندونو کې ځان ورك شو، واه واه به مې کړل له ډېرې خوښۍ نه به مې سر وښوراوه چې راویښ به شوم سترګې به مې وموښلې او په غټو غټو به مې ګرد چاپېره وکتل داسې تیاره به خوره وه چې سترګه په سترګه نه ښکاریده سره سمخه به وه، یوازې له ګرونج نه به مې د موږکانو د پښو ښکالو او دکیررو شپېلي اورېدل چې د غنمو له ګوډې او د ډوډیو له سوزې تاوېده راتاوېده. چینچو به هم د ماشو غوندې ځانونه ناسو به نه ګنل او له پورته ډاګو به یې تر کهار ایسته زما عادت وماته بیا تر سهاره خوب نه راته او تر ملا بانګه به مې سوچونه جنګول دا ځلې مې پرېکړه وکړه چې تر څو پورې به د خیال پر وزرو د خیالي باغچو ننداري کوم. اوس خو زمونږ سپېڅلی ارمان پوره شو د خدای شکر الحمد الله شریعت نافذ دی او اوس خو څه مانع هم نشته نن چې جنتي کابل نه ګورم نو... په ټینګ عزم مې دا ځل د کابل د لیدو هوډ وکړ له کوره را بهر شوم او د موټرو تمځي ته مې ځان ورساوه، شور و زوږ و ګڼې موټرې د سورلیو په انتظار لیکه نوبت ته ولاړې وې دوه درې ګادي زما په مخکې ډك شول او لاړل خو ما د خپل عادت له مخې هغو ته ځکه زړه ښه نه کړ، چې زاړه او بېخونده ښکارېدل. د څلورم ګادي په تازه رنګ شویو ټیمانو مې هسې سترګې خوږې شوې ورپورته شوم او پر وروستي سیټ کښېناستم، ګاډی ډك شو او د کابل لار یې ونیوه پر ټوله لاره د سړك تر څنګ او ورسره د غرونو په لمنو او څوکو کې ځای پر ځای د پخوانیو ځواکونو غښتلې او پیاوړې پوستې او پرې ولاړ ټانکونه له ورایه ښکاره کېدل د سرو جنډو پر ځای پرې له برم او ویاړه ډکې شنې لوړې جنډې رپېدلې له ننګرهاره تر کابله ګام په ګام د سړك په دواړو خواوو کې پرتو سویو او ویجاړو شویو اثارو د مومن ولس د مېړانې او سرښندې ګواهي ورکوله موږ د هره شي ننداري په سره سینه او پوره غور ځکه کولې چې زمونږ د موټر لړمون سوری و د جنازې د موټر په څېر ورو روان و او پر دې سربېره دوه درې ځایه وران هم شو. خو څه مو کړي وای له خپله بخته مو انګېرله چې په رڼا ورځ یې د موټر په رنګ شوي څرمن تېر ایستي وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر خو نه و روغه کښتې وه لکه پر اوبو چې روانه وي ټول حواص خواص د هیلې وو د اوبو څاڅکی چې به تر سترګو شو استاد به ورو پر بریك پښه کېښوده لنډه دا چې شپه پر شپه به یې په مخ اوبه ورشیندلې او جل وهلې تنده به یې ورماتوله. له هر ځل ودرېدو سره به د استاد او د سورلیو تر منځ نانددرې وې خوزه بې پروا وم او سترګې مې له تېر وخت نه په پاتې آثارو کې ښخې وې ورسره به مې د هجرت ترخې او ستوتزمنې شپې هم سترګو ته ودرېدې په حیرت او تعجب مې سوېو روسي ګاډو او ټانکونو ته کتل له دې شپبو مخ کې په ټول عمر کې په ما د خوښیو داسې خوږې شپې نه وې راغلې په سترګو کې مې له ډېرې خوښۍ اوښکو موجونه وهل او د خدای شکرونه به مې ادا کول او د څنګ ملګري ته به مې د لمانځه، اوداسه، ږېرې او هجرت فضایل په دې نیت بیانول چې ما ویل که خدای وکړي او زما خبرې پرې تاثیر وکړي، خدای به په ثواب کې ما هم ورسره شریك کړي ما ورته په ډېر اخلاص او مینې د یو صحابي(رض) کیسه پیل کړې وه نیمه شوې لا نه وه چې موټر بیا ودرېد او یو تن د اوږدو څڼو او ګڼې ږېرې ښکلی ځلموټکی موټر ته راوخوت په لوړ آواز یې وویل: السلام علیکم په خیر راغلئ، ستړي مه شئ، که خپه کېږئ نه یوه پوښتنه کوم خو رښتیا به وایې مونږ ټول لاغلي وو چې هغه بیا خوله ډېره پسته کړه او ویې ویل چا چې د نن سهار لمونځ کړی وي چپ لاس دې پورته کړي د موټر زیاتره سورلیو لاسونه پورته کړل خدای مې دې غاړه نه بندوي که له چا نه په دې سهار قضا شوی هم و خو د دې خوښۍ له امله چې په ملك کې د لومړي ځل لپاره د لمانځه د کولو پوښتنه په جهر کېدله، ټولو لاسونه پورته نیولي وو. هغه په لنډه شېبه کې ټول تر سترګو تېر کړل او بیا یې په ډېر مات مخ وویل کاکا جانه !

ته دغه او هغه او... که تکلیف نه وي د لږې شېبې لپاره راښکته شئ وېرېږئ مه هېڅ خبره نشته فقط زمونږ ملګري یو څو خبرې درسره کوي د سورلیو شور زوړ شو، یوه شېبه په منځ کې تېره شوه په دې کې ما له وروستي سیټ څخه غږ کړ: ځئ چې ورشو، خیر دی څه پروا کوي زما په دې خبرو سره یو یو په کوزېدو شو تر ټولو وروستی زلموټکی راکېوت، د موټر دروازه یې په ګرز سره جوخته کړه لاندینو ملګرو یې د ټوپکو خولې نابېره موږ ته نېغې کړې پر ماشوو یې ګوتې ایښې وې او وار خطا لګیا وو هله قطار شئ ، لیکه ودرېږئ، یو یو ځئ تالاشي ورکوئ او موټر ته خېږئ، د خبرو شان نه و د ټوپکو زور و هر څه یې چې ویل مونږ منل زلموټکی له دروازې سره ولاړ و مونږ یو یو په وار ورتلو هغه فقط کینې لاسونه کتل او ساعتونه یې ترې خلاصول.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library